

Inwazyjna choroba pneumokokowa (IChP) w Polsce w roku 2021

Kinga Błaszczyk*, Izabela Wróbel-Pawelczyk, Agnieszka Gołębiwska, Patrycja Ronkiewicz, Marlena Kiedrowska, Alicja Kuch, Waleria Hryniewicz, Anna Skoczyńska

Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN), Zakład Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej, Narodowy Instytut Leków, Warszawa

Streptococcus pneumoniae (Spn) odpowiada za zakażenia, zarówno nieinwazyjne takie jak ostre zapalenie ucha środkowego, zapalenie płuc, zapalenie zatok, jak i inwazyjną chorobę pneumokokową (IChP), obejmującą przede wszystkim zapalenie płuc z bakteriami, sepsę i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Materiały i metody: Badaniem objęto przypadki IChP z 2021r. potwierdzone w KOROUN metodą hodowlaną lub z wykorzystaniem metody molekularnej PCR. Izolaty poddano reidentyfikacji, serotypowaniu oraz oznaczono ich wrażliwość na antybiotyki.

Wyniki: W KOROUN w 2021r. potwierdzono 700 przypadków IChP. Najwyższą wykrywalność IChP odnotowano u osób powyżej 65 lat (4,48/100 000), natomiast u dzieci do 2 lat - 3,88/100 000. Największą liczbę zakażeń wywołały Spn o serotypach: 3 (28,1%), 4 (9,3%) oraz 19A (7,4%). W grupie wiekowej <5 lat za zakażenia inwazyjne najczęściej odpowiadały szczepy o serotypach: 19A (30,0%), 3 (11,4%) i 19F (7,2%). Najwięcej zgonów w całej populacji wywołały Spn o serotypie 3, 4, 14 i 11A. Teoretyczne pokrycie szczepionkami PCV10 i PCV13 u dzieci <2 lat i <5 lat wyniosło odpowiednio 8,3/45,8 i 12,9%/66,1. Dla całej populacji wartości te wyniosły 21,9/58,8. Ogólny współczynnik śmiertelności z powodu IChP wyniósł 52,0% i był najwyższy dla grupy wiekowej 65+ (65,5%). Najwięcej szczepów wielolekoopornych (MDR, opornych na co najmniej trzy klasy antybiotyków) należało do serotypów 19A, 19F i 14.

Wnioski:

- Pięć lat po wprowadzeniu obowiązkowych szczepień dzieci przeciw pneumokokom szczepionką PCV10 obserwujemy coraz mniej zakażeń wywoływanych przez izolaty o serotypach szczepionkowych.
- Niepokój budzi gwałtowny wzrost zakażeń pneumokokami o serotypie 19A u dzieci poniżej 5 lat. Ten wielooporny serotyp nie jest obecny w aktualnie stosowanej w Polsce szczepionce PCV10.
- Wyniki uzyskane z monitorowania serotypów pneumokoków odpowiadających za zakażenia inwazyjne w Polsce i ich lekowrażliwości na antybiotyki powinny stanowić podstawę podejmowanych decyzji dotyczących wyboru właściwej szczepionki włączanej do Programu Szczepień Ochronnych.